

UNIVERZITA PALACKÉHO OLOMOUC

Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Téma: Percepce klimatu školy z hlediska rodičů

Vedoucí práce : prof. PhDr. Helena Grecmanová, Ph. D.

Vypracovala: Pecháčková Petra

Obor: Pedagogické asistentství

3. ročník

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen prameny literatury, které uvádím.

Ve Štítech dne 19.2.2014

Poděkování

Chtěla bych poděkovat prof. PhDr. Heleně Grecmanové, Ph. D., za odborné vedení práce, doporučení materiálových podkladů a poskytování rad, dále učitelce základní školy ve Štítech Mgr. Šárce Kobzové, která mi pomohla realizovat výzkum na této škole.

Ve Štítech dne 19.2.2014

Jsem si vědoma že tato bakalářská práce je majetkem Univerzity Palackého (autorský zákon č. 121/2000 Sb. §60 odst.1), bez jejího souhlasu tedy nesmí být nic publikováno.

Proto dávám souhlas, aby moje práce byla zpřístupněna v Univerzitní knihovně Univerzity Palackého.

Ve Štíttech dne 19.2.2014

OBSAH:

ÚVOD	6
<i>I Teoretická část.....</i>	8
1 Klima školy.....	8
1.1 Pojem škola	8
1.2 Pojem klima školy	9
1.3 Typy klimatu školy	10
1.4 Činitelé ovlivňující klima školy	11
1.5 Percepce.....	14
2 Spolupráce rodiny a školy.....	14
2.1 Rodiče.....	15
2.2 Máme doma školáka.....	16
2.3 Výběr školy	16
2.4 Vztah rodiny a školy.....	17
2.5.1 Chyby učitelů.....	20
2.5.2 Chyby rodičů	21
2.6 Příležitosti k budování výchovného partnerství mezi rodiči a školou.....	23
2.6.1 Další formy komunikace školy s rodinou.....	24
2.7 Rizika partnerství mezi rodinou a školou	25
<i>II. Empirická část</i>	27
1. Metodika.....	27
1.1 Metoda vyhodnocení dotazníku.....	28
2 Realizace výzkumu	29
2.1 Základní škola Štítý	30
2.1.1 Historie školy.....	30
2.1.2 Škola dnes.....	30
2.1.3 Co škola nabízí	31
2.1.4 Informace a komunikace školy.....	32
3 Vyhodnocení dotazníku.....	33
3.1 Posouzení výzkumných otázek.....	34
Doporučená literatura:	45
Seznam zkratk.....	47
Anotace	48

ÚVOD

Všichni jsme si ve svém životě museli projít obdobím školní docházky . Pro někoho to byla procházka růžovým sadem, pro jiného období plné napětí, stresu. Měli jsme své oblíbené či neoblíbené učitele, spolužáky. Každý tedy na svá školní léta vzpomínáme po svém. V současné době už jsou z nás většinou rodiče a do školy chodíme, už jen na třídní schůzky a vzpomínáme na doby svého mládí.

Přicházíme na svět jako individuální bytost. Při narození většinou vypadáme stejně. Prvními učitelkami jsou naše maminky, které nás učí prvním slůvkům, krůčkům a dovednostem. Někomu to jde lépe, někomu hůře. V tom je právě ta individualita, protože si neseme do svého života různé indispozice, jak rychle se budeme učit různým věcem. V mateřské školce se pomalu začínáme připravovat na školní docházku, navazujeme kontakty se svými vrstevníky, ale pořád si ještě můžeme hrát. Takovým rozhodujícím obdobím v životě každého jedince, které nám doslova převrátí život jiným směrem, je nástup dítěte do školy. Je to zátěž nejen pro dítě, ale hlavně také pro rodiče. Už nám všem začínají povinnosti, děti musí psát úkoly, rodiče je kontrolovat, učit se s nimi a začít chodit na třídní schůzky. V tomto okamžiku do našeho života vstupuje školní prostředí, které velmi souvisí s **klimatem školy**. Klima školy vnímají rodiče rozdílně, záleží, jak jsou s klimatem školy, kterou navštěvuje jejich dítě spokojeni.

Právě klima školy jsem si zvolila jako téma mé bakalářské práce. V této práci bych chtěla získat odpověď na otázku, jaké je v současné době školní klima na našich školách, jak ho vnímají rodiče žáků. Pokusila bych se tuto problematiku zhodnotit z pohledu matky dvou dospívajících dětí, které navštěvují základní školu. Bude to práce velmi složitá, protože na jeho vytváření se podílí velmi mnoho faktorů a činitelů, které jej mohou buď pozitivně či negativně ovlivnit. Hlavním **cílem mé práce** je tedy zjistit, jak jsou rodiče žáků v současnosti spokojeni s klimatem na škole, do které chodí moje děti a do které jsem chodila i já. Je to základní škola ve Štítech.

Bakalářská práce má dvě části, teoretickou a empirickou. Teoretická část byla zpracována na základě rešerše dostupné literatury a jsou v ní definovány základní pojmy, které souvisí s klimatem školy. Empirická práce je založena na dotazníkovém šetření, které jsem prováděla na základní škole ve Štítech. Jako respondenty, kterým jsem pokládala otázky, jsem zvolila rodiče. Dotazník jsem rozdělila do čtyř částí:

prostředí, bezpečí, škola, učitel. Na základě tohoto dělení jsem se pokusila získat odpověď na tyto otázky:

Považují rodiče prostory základní školy ve Štítech za příjemné ?

Je prostředí základní školy ve Štítech bezpečné?

Jsou rodiče informováni o dění ve škole?

Jsou rodiče spokojeni s učiteli na škole?

I Teoretická část

V teoretické části této práce jsem se pokusila pomocí odborné literatury zjistit, co je to klima školy. Tuto část jsem rozdělila na dvě kapitoly. První kapitola nazvaná klima školy je věnována problematice a hlavně vysvětlení základních pojmů jako je škola, klima školy, typy klimatu školy a činitelé, kteří klima školy ovlivňují. Dále bych ráda také vysvětlila pojem percepce.

Druhá kapitola se týká spolupráce rodiny a školy. Snažím se v ní objasnit, co obnáší nástup dítěte do školy a jak je důležitá spolupráce rodiny a školy. Jednotlivé podkapitoly jsou věnovány především vztahu mezi rodinou a školou, mezi učiteli a rodiči. Zajímám se jakých chyb se dopouštějí rodiče, jakých chyb učitelé při jejich vzájemné spolupráci, dále o formy komunikace mezi rodinou a školou a o rizika při této komunikaci.

1 Klima školy

1.1 Pojem škola

S klimatem školy velmi úzce souvisí pojem škola. Co je vlastně škola, co si pod tímto termínem můžeme představit? Škola je budova, do které chodí naše děti, aby získaly vědomosti, aby se něco naučily. Pracují zde paní učitelky nebo páni učitelé a v jejich čele stojí pan ředitel, který školu řídí. O pořádek se starají paní uklízečky. Na obědy chodí děti do školní jídelny a po obědě do školní družiny.

Podle Grecmanové (2008) je škola instituce, jejíž tradiční úlohou je vzdělávat a vychovávat. Nachází se pod tlakem společenského očekávání, protože plní významné společenské funkce: socializaci a personalizaci. Přispívá ke kvalifikaci mladé generace. Je místem, kde se setkávají různé skupiny a generace. Neslouží výlučně jen ke zprostředkování vědy. Vedle poznatků zde žáci rozvíjejí své sociální chování.

„Vedle celé řady funkcí, které škola musí naplňovat, současně pokládá základy k vytváření citové vazby mezi žáky a institucí. Hrdost na absolvovanou školu, kladný vztah ke vzdělání a vzdělávání, to jsou priority, které můžou školy výraznou měrou realizovat.“ (Janiš, 2001, s.8)

Ve škole tedy nezískáváme jen vědomosti a dovednosti, ale učíme se, pomocí výchovy, která nás záměrně ovlivňuje, vytvářet svoji individuální osobnost. Navazujeme kontakty se svými vrstevníky, začínáme se začleňovat do okolní společnosti, učíme se komunikovat, vyjadřovat se a především jak se slušně se chovat. Škola nám tedy dává základy, které využíváme ve svém dalším životě.

Je velmi důležité pro naše další působení, jak nás škola zaujme a co si z ní do svého profesního života přineseme. Již jsem zmínila v úvodu své práce, že někdo na školní léta vzpomíná v dobrém, jiný by tuto dobu nejradši zapomněl. To záleží na individuální zkušenosti každého z nás, kterou se školou máme. Může nás ovlivňovat nejen školní prostředí, ale také spolužáci, učitelé. Právě učitelé jsou důležitými aktéry, kteří nám nepředávají jen informace, ale stávají se součástí našeho každodenního života. Velmi záleží na jejich chování, které má na nás vliv a podle toho se pak také chováme. Určitě si raději vzpomeneme na milého a vstřícného učitele, než na přísného a nepřístupného, z kterého jde strach.

Na půdě školy také probíhá celá řada interakcí mezi učiteli a žáky, mezi žáky, mezi učiteli, mezi ředitelem a učiteli, mezi rodiči a učiteli a mezi vedením školy a rodiči. A jak bude tato interakce vypadat, závisí nejen na vzájemné spolupráci mezi těmito účastníky, kteří se na ní podílejí, ale také na ochotě mezi sebou komunikovat. Tyto vztahy velmi ovlivňují klima školy, kterému bych se ráda věnovala v následující kapitole.

1.2 Pojem klima školy

„Klima školy je kvalita, která se vytváří jako odraz školního prostředí (s ekologickou, personální, sociální a kulturní dimenzí) ve vnímání, posuzování a hodnocení činitelů školního prostředí. Jde o dlouhodobý a poměrně stálý jev, který je specifický pro konkrétní školu. Klima tedy vyplývá z prostředí školy, ale zpětně na toto prostředí působí a ovlivňuje jej.“ (Grecmanová in Kantorová, 2010, s. 46)

Klima by se dalo také přirovnat k podnebí či počasí, o kterých jsme se učili na hodinách zeměpisu. Lidé žijí v různých podnebných pásmech, kde je buď horko či zima

nebo kombinace obou během roku. Buď si domorodci zvyknou a přizpůsobí se klimatu, ve kterém žijí nebo mají možnost se přestěhovat jinam. A tak je to i s klimatem školy. Buď vyhovuje žákům a jejich rodičům, pokud ne mohou změnit školy a začít chodit jinam. Tuto možnost mají i učitelé, mohou přejít učit na jinou školu. Horší to je na malých městech či vesnicích, protože zde tato možnost není a musí být vůbec rádi, že tam nějakou školu mají. I když v dnešní moderní době, již není problém vozit děti do větších měst.

Podle Grecmanové (2008) projev školního prostředí, považujeme za klima školy. Žáci, rodiče, učitelé, zaměstnanci školy, vedení školy toto prostředí hodnotí, na základě svých zkušeností, které při interakci se školou získávají. Vztahy mezi nimi dávají příležitost ke vzniku např. klimatu třídy, klimatu učitelského sboru, klimatu výuky, komunikační či organizační klimatu, atd. Pomocí vzájemné spolupráce a komunikace mezi těmito činiteli se vytváří různé typy klimatu školy.

1.3 Typy klimatu školy

Pro ilustraci si uvedme třídění klimatu podle výchovných stylů, jak ve své publikaci uvádí Grecmanová (2008), kdy tedy rozlišuje klima na :

- **Autoritativní typ klimatu školy** – učitelé a žáci se od sebe distancují, to platí i ve vztazích mezi jednotlivými spolužáky, hlavním znakem tohoto klimatu školy je soutěživost, izolace, což není dobré, žáci se svých pedagogů bojí, nemají k nim důvěru, nemůžou za nimi přijít se svými problémy a svěřit se jim s nimi, děti se bojí chodit do školy
- **Demokratický typ klimatu školy** – při tomto typu klimatu na škole panuje pohoda mezi učiteli a žáky, žáci důvěřují svým pedagogům, nebojí se jich, je zde prostor pro vzájemnou a velmi příjemnou spolupráci, nechybí zde motivace, děti se do školy těší
- **Liberální ty klimatu školy** – v tomto typu klimatu školy učitelé se velmi málo zapojují do chodu školy, neumí si upoutat pozornost a udržet disciplínu, což má velmi špatný dopad na vztahy mezi žáky a učiteli, ale na druhou stranu tento typ velmi posiluje vztahy mezi žáky

„Cílem všech aktérů, kteří se podílejí na utváření klimatu školy a vlastně chodu školy, je docílit pozitivního klimatu školy. Což znamená, že děti a učitelé se sblíží a společně úspěšně plní školní povinnosti a úkoly. Na druhou stranu by mohlo vzniknout negativní klima, které velmi špatně působí na dění ve škole, vede ke ztrátě motivace, ke špatným školním výsledkům, nebo dokonce ke zdravotním potížím žáků i učitelů.“ (Grecmanová, 2008, s. 75-89)

Pro úspěšný chod školy je nejlepší demokratický typ klimatu školy, ale docílit ho není vůbec jednoduché. Všichni učitelé nemají demokratický přístup. Ani všichni žáci nejsou stejní, vždy se někdo najde, kdo tuto pohodu naruší a už nastává problém. Všechny problémy mají přece řešení. Velmi záleží na vedení školy, na učitelích, na rodičích žáků, aby našli vždy společnou řeč, aby jejich děti do školy chodily rády a neměly nikdy z nikoho a z ničeho strach.

1.4 Činitelé ovlivňující klima školy

Na klima školy působí řada činitelů, které ho ovlivňují buď pozitivně nebo negativně. Mezi těmito činiteli dochází k vzájemným interakcím, vytváří se různé vztahy, které jsou pro chod školy velmi důležité a mohou na něj působit. Mezi hlavní činitele podle Grecmanové (2008), které ovlivňují klima školy patří:

- **umístění školy** – rozdíl je zda se jedná o školu na venkově nebo ve městě. Na venkovských školách se všichni znají, mají k sobě blíž. Spolupráce mezi rodinou a školou je jednodušší. Oproti tomu ve městech jsou většinou všichni cizí. Mají zase výhodu ve větší nabídce volnočasových aktivit, město poskytuje lepší příležitosti. Rodiče si mohou zvolit školu, do které bude jejich dítě chodit.
- **školní prostředí** – na žáky i na učitele velmi působí velikost školy, vybavení školy, záleží na řešení jednotlivých učeben, úrovni vybavení, prostorové rozmístění nábytku, osvětlení, vytápění, větrání, barevnost jednotlivých tříd.

- **organizace školy** – mezi organizační znaky patří velikost školy a tříd, počet žáků ve třídě. Velké školy mají negativní vliv na interakci mezi žáky a učiteli, chod velký škol zatěžuje jejich vedení jak z organizačního, tak z administrativního hlediska. Na malých školách se všichni znají, všichni jsou jako jedna rodina, dalo by se říct, že malé školy, jsou školy rodinného typu. To samé platí o malých a velkých třídách. Učit žáky ve velké třídě je pro učitele velmi těžké. Nemůže se věnovat všem žákům jak by chtěl, chybí zde individuální přístup. Určitě se lépe učí v malých třídách, učitel se může žákům věnovat více.
- **osobnost učitele** – učitel velmi zásadně ovlivňuje klima školy, velmi záleží na jeho postoji k výuce, na tom jaké má zájmy, hodnoty, motivaci, věk i pohlaví. Učitel by měl být pro svého žáka vzorem, musí dobře plánovat a organizovat výuku, aby žáka zaujal a soustředil jeho pozornost na daný předmět, vede žáka, rozvíjí jeho vědomosti, dovednosti, potřeby a zájmy, Jeho hlavním cílem je rozvoj osobnosti žáka a k tomu musí být i on sám osobností.
- **osobnost žáka** – žák má vliv na klima školy ve dvojím provedení, buď jak individuální bytost nebo jako spolužák. Dále také záleží na **pohlaví žáků**, protože výzkumy dokázaly, že větší počet dívek ve třídě má za příčinu pozitivní klima školy. Klima školy také ovlivňují **kognitivní schopnosti žáků**. Inteligentní žáci dokáží lépe sledovat výuku, mají větší šanci na úspěch. Oproti tomu slabší žáci již tolik úspěch ve škole nemají. Většinou se stává, že jsou vyřazováni z kolektivu, nemají pocit sebedůvěry. Žák s horšími školními výsledky tedy školu vnímá méně příznivě, než žák s dobrými výsledky. Velký vliv může mít i **motivace žáka k učení a zájmy žáků**. Žák, který má o školu zájem vnímá klima školy pozitivně, rád do školy chodí, rád se učí. Žák, který o školu zájem nejeví, často do ní ani nechodí a inklinuje k záškoláctví a vnímá školní prostředí negativně. Klima školy také ovlivňuje jaké postoje zaujme žák ke svým **spolužákům**. Všichni žáci se nechovají stejně, vždy se ve třídě najde někdo zlý, nepoddajný, který narušuje vztahy ve třídě. Žáci, kteří mají komunikativní schopnosti a snadněji navazují kontakty se spolužáky i s učiteli, většinou pozitivně ovlivňují klima školy. Nepoddajní a zlý žáci mají za následek, že klima školy bude spíše negativní. Dalším faktorem je **sociální**

původ žáka. V dnešní moderní době se stále častěji začínají žáci rozlišovat podle sociálního původu, rozdělují se na bohaté a chudé. Tato nerovnost je velký problém a má negativní vliv na klima školy. Žák, který dávají spolužáci najevo, že jeho oblečení není značkové, se většinou stává černou ovčí třídy. Jeho sebevědomí klesá, má pocit méněcennosti a vyřazuje se z kolektivu.

- **vedení školy** - vedení školy velmi působí na jeho chod, na jeho klima. V čele školy by měl stát manager, který si umí ve škole udělat pořádek, nejen v učitelském sboru, ale také se žáky. Člověk, který bude umět vést školu tak, aby se podařilo udržet v ní pozitivní klima. měla by to být osobnost, která bude umět: vést, komunikovat, dobře nakládat s finančními prostředky, chytře investovat, orientovat se na žáka a na jeho rodiče, snažit se o týmovou spolupráci., což povede k pozitivnímu projevu klimatu školy.
- **rodiče žáků** – kontakt mezi rodiči a školou je velmi důležitý. Učitel by měl rodiče znát osobně, měl by vědět o jejich způsobu života, o názoru na vzdělání. O tom jaký mají vztah ke svým dětem. Na druhou stranu rodiče by se měli zajímat o svoje děti, o jejich výsledky ve škole, o chování. Spolupráce rodiny a školy je velmi cenná a také ovlivňuje klima školy.

Existuje ještě celá řada činitelů, kteří mají vliv na klima školy. Pokusila jsem se vyjmenovat jen ty nejdůležitější. Pro efektivní práci školy, musí být ve škole pozitivní klima. Vyznačuje se tím, že učitelé rádi učí, děti se do školy těší, ve škole nejsou žádné problémy s disciplínou a rodiče komunikují s učiteli i s vedením školy a rozumí si. Docílit této souhry také může vedení školy i učitelé dosáhnout tím, že se rodičům můžou ptát na to, jaká je jejich percepce klimatu školy. Na většině škol tedy probíhají různé výzkumy, kdy se vedení školy v dotazníkovém šetření ptá rodičů na jejich spokojenost s danou školou. Jak rodiče klima školy vnímají a na základě jejich názorů a připomínek, mohou ve škole dělat změny, které povedou ke zlepšení jejich spolupráce a ke zlepšení klimatu školy. Percepce je cizí pojem, který bych ráda vysvětlila v následujícím kapitole.

1.5 Percepce

Percepce je proces vnímání, který zachytí to, co v daném okamžiku působí na naše smyslové orgány. Samotný smyslový orgán však k vnímání nestačí, je také zapotřebí příslušné části v mozku a nervové dráhy, která obojí spojuje. Rozlišujeme různé druhy vnímání podle jednotlivých smyslových orgánů: zrakové vnímání, sluchové snímání, čich a chuť, vnímání doteků, atd. (Čáp, 2007, s. 76)

Vnímání se může jevit jako jednoduchý proces, při kterém dochází k přijímání informací o okolním světě. Ale Čáp (2007) ve své knize upozorňuje na to, že vnímání je ve skutečnosti realizováno za pomoci složitých neurofyziologických mechanismů **informačních procesů**. Člověk si při procesu vnímání vybírá z množství podnětů, které na něj působí, vnímání je výběrové, projevuje se při něm aktivní postoj člověka k prostředí. Z psychologického hlediska je tedy vnímání velmi složitý proces.

V souvislosti s mou prací, ve které se snažím odpovědět, jak rodiče vnímají klima školy v současné době, také velmi záleží na rodičích, kteří budou tuto percepci provádět. Při hodnocení vnímaného objektu, kterým je v mé práci základní škola ve Štítěch je tedy podstatné, jak na rodiče působí prostředí školy, chování učitelů, vedení školy, prezentace školy na veřejnosti, názory nejen druhých rodičů, ale také široké veřejnosti. Potom si teprve vytvoří svůj vlastní obrázek, svůj vlastní názor. Při percepci určitě také budou porovnávat školu, jak vypadá v současnosti s tím, jak vypadala v dobách, kdy oni byli jejími žáky. Vedení školy se tedy musí snažit o to, aby jejich škola byla rodiči vnímána pozitivně. Toho lze tedy docílit jen vzájemnou spoluprací mezi školou a rodinou.

2 Spolupráce rodiny a školy

„Rodinný život se podobá ledovci. Většina lidí si je vědoma, asi jen desetiny skutečného dění – desetina, kterou vidí a slyší. Někteří tuší, že tam toho může být více, ale nevědí, co to je, a nemají ani ponětí o to, jak to zjistit. Neznalost může navést rodinu na nebezpečný kurz. Tak jako námořníkův osud závisí na tom, zda ví, že hlavní část ledovce je pod vodou, tak i soud rodiny závisí na pochopení citů a potřeb, které leží pod

povrchem každodenních rodinných událostí. (Co se děje pod stolem?)“ (Satirová, 1994, s.11)

2.1 Rodiče

Rodiče jsou také našimi prvními vychovateli. Co nás naučí, jak se k nám chovají, tak pak podle toho přistupujeme k ostatním a ke svému okolí. Což také samozřejmě platí o škole a o přístupu ke školním povinnostem. Rodiče mají velký vliv na to, jak bude žák ve škole prospívat. Máme rodiče různé, někteří až příliš pečují o své děti, jiným je to jedno, jak se dítě učí.

„S postupujícím věkem si zpravidla čím dál více uvědomujeme, že většina potíží, které v dospělosti máme, a většina těžkostí, se kterými se musíme v životě potýkat, pramení z původní rodiny. A to nezávisle na tom, zda nás některý z rodičů miloval natolik, že nám nedovolil přetřhnout pupeční šňůru, nebo zda byl některý z rodičů nefunkční nebo jsme s ním měli vážné konflikty. Na základě toho, jaké máme vztahy k původní rodině, se odvíjejí nejen naše partnerské vztahy, ale i veškeré sociální vazby, které v průběhu života navazujeme.“ (Myslikovjanová, 2009, s. 7)

Rodiče své děti vychovávají rozdílnými způsoby, také záleží v jakém typu rodiny dítě vyrůstá. Jak jsem se dočetla v publikaci Satirové (1994) rozlišujeme několik druhů rodiny, např. **přirozená** rodina, ve které muž a žena mají dítě, o které se starají až do jeho dospělosti; v **neúplné** rodině chybí jeden z rodičů důsledkem úmrtí, rozvodu nebo odchodu a celá výchova zůstává na druhém rodiči; ve **smíšené** rodině děti vychovávají nevlastní, adoptivní nebo také homosexuální rodiče; rodina v níž se dospělý starají o děti jako v ústavech, se nazývá **institucionální**.

Typ rodiny není tak důležitý jako komunikace, pravidla, sebehodnocení, porozumění, důvěra, vstřícnost a hlavně láska mezi rodiči a jejich dětmi. Nikde není řečeno, že matka samoživitelka nemůže vychovat dítě lépe, než rodiče dítě, které vyrůstá v přirozené úplné rodině. Na přístupu rodičů velmi záleží v případě, kdy se dítě stává školákem. Zájem rodičů o své děti, o jejich školní povinnosti, o známky, o úkoly, má velký vliv na prospěch a chování dítěte ve škole. Velmi to ovlivňuje jeho start do jeho dalšího profesního života.

A ty milá školo porad' si s tímto „materiálem“. Učitelé uče děti z různých rodin, abyste se zavděčili všem a děti vše naučili. Ale jak na to ? Nezbyvá nic jiného, než vzájemná **KOMUNIKACE** mezi rodinou a školou. Zkrátka **NELZE NEKOMUNIKOVAT!**

2.2 Máme doma školáka

„Jestliže dítě jednou vstoupí do školy, vstoupí tím škola do života rodiny – a má tendenci tam setrvat dlouhá léta. To bude starostí s úkoly, s učením, se známkami, s učiteli a profesory – ba i s prázdninami! Tím, že se dítě stalo školákem, získalo novou společenskou hodnost, ale v podstatě se nezměnilo. Velice mu záleží na tom, aby rodiče měli zájem o jeho školní práci, aby s ním sdíleli jeho starosti a radosti, úspěchy i neúspěchy – aby zkrátka byli na jeho straně.“ (Matějček, 2000, s. 61-63)

Pokud máme doma školáka, kromě starostí s úkoly a s přípravou do školy, začíná také naše spolupráce se školou. Začínáme komunikovat s třídním učitelem, seznamujeme se s chodem školy, účastníme se různých akcí pořádaných školou. A velmi na nás rodičích záleží, jak bude tato spolupráce vypadat. Svým přístupem můžeme ovlivnit školní výsledky našich dětí.

S nástupem dítěte do školy by si každý rodič měl uvědomit důležitost svého přístupu k plnění školních povinností. Nejde o to jen materiálně zabezpečit nákup školních pomůcek, ale je nutné se dítěti věnovat. Pomáhat mu při psaní domácích úkolů, naučit ho, jak si má uspořádat odpoledne, kdy se učit, kdy si hrát. Aby si dítě získalo návyky, které jsou důležité pro jeho přípravu do školy. Rodič by se měl obrnit velkou dávkou trpělivosti a dítě spíš chválit a povzbuzovat, aby lépe překonalo strach ze školy a dobře zvládlo přechod mezi hrou a školní povinností.

2.3 Výběr školy

Než ovšem dítě do školy nastoupí, rodiče si mohou vybrat školu (pokud mají možnost výběru), do které jejich dítě bude chodit. V současnosti se školy předhánějí, aby získaly nové žáky a studenty.

Podle Šedřové a Čiháčka (2004) se rodiče stávají zákazníky a školy jim prodávají svoje služby za pomoci **marketingu**. Školy se předhánějí, aby získaly co největší počet dětí, protože peníze jim přicházejí podle počtu žáků. Rodiče by se dalo také nazvat za klienty, kterým školy nabízejí své služby. Jednotlivé školy se snaží rodiče přesvědčit, o kvalitě svého vzdělávacího programu a o kvalitě svého učitelského sboru. Úkolem škol je tedy přesvědčit rodiče, aby koupili jejich služby a dítě zapsali do jejich školy. Každý nový žák přináší do školy peníze na její provoz. Důležité je, aby školy neustále rodiče o své kvalitě přesvědčovaly pomocí prezentace školy na veřejnosti.

A kde tedy mají školy nalákat své potenciální zákazníky a nové studenti. Pořádají **dny otevřených dveří**, na kterých prezentují školu. Nabízejí svoje služby, ukazují prostředí školy, chlubí se vymalovanými třídami, moderní výpočetní technikou a tělocvičnou vybavenou perfektním sportovním nářadím. Rodiče vybírají a vybírají, ale jestli vybrali dobře, to se ukáže, až po nástupu dítěte do školy. Tady již začínají vznikat první zárodky vztahu rodiny a školy.

2.4 Vztah rodiny a školy

„Rodina a škola představují dvě nejdůležitější společenské instituce, které participují na výchově. Tím je zvyrazněna nejen úloha školy při výchově, ale i nezbytnost spolupráce školy a rodiny při dosažení společného cíle.“

(Janiš, 2001, s. 5)

Když já jsem byla dítě školou povinné, tak se nevzpomínám, že by se nějak zásadně řešily vztahy mezi rodinou a školou. Ve většině případech podle Rabušicové (2004) se rodiče škole přizpůsobovali, splnili všechny požadavky, o které je škola požádala. Rodiče nijak zvláště do chodu školy nezasahovali. Zásadou bylo, že rodič stál vždy na straně učitele a přiklonil se k jeho kázeňským postupům, veškerá rozhodnutí nechal na učiteli. V dnešní moderní době je situace úplně jiná. Rodič má právo se aktivně se podílet na životě ve škole. Stává se partnerem a spolupracovníkem školy. Může si říct svůj názor, když není spokojený s výchovnými i učebními postupy učitele. Rodiče se tedy velmi podílí na výchově a vzdělávání vlastních dětí.

Rodič je prvním vychovatelem svého dítěte. V rodině se děti učí nejdůležitějším návykům a dovednostem. Úkolem školy je tyto dovednosti a návyky rozvíjet, aby je dítě mohlo uplatnit ve svém dalším životě. Je velmi důležité, aby výchova v rodině i ve škole byla jednotná. Nutností je tedy vzájemná spolupráce mezi rodinou a školou. Dobrá spolupráce = dobré výsledky, jak uvádí Singerová – Nečesaná (1985).

Školy tedy podle Čapka (2010) musí do svého života zapojit i rodiče. Učitelé i vedení školy by měli rodičům věřit a zvát je ke vzájemné spolupráci. Výsledkem bude spokojenost jak na straně rodičů, tak i na straně pedagogů. Výhodou rodičů při této spolupráci bude, že si udělají lepší obrázek o svém dítěti a učitelé získají od rodičů podporu a ta se přesune i k dětem domů.

2.5 Vztah mezi učiteli a rodiči

„Nepochybně významnou součástí je **interakce učitele s rodiči**. Učitel vstupuje častěji do „kontaktu“ se žáky, a tím může lépe zvládat tuto významnou část profesních sociálních vztahů.“ (Gillnerová, Štětovská, 2003, s. 284)

Vybudovat kladný vztah mezi učiteli a rodiči není jednoduché, ale pro život dítěte a jeho rozvoj je to velmi zásadní. Učitel by měl rodiče brát jako rovnocenné partnery, neměl by na ně pohlížet jako na své žáky. Pak by bylo těžké jakýkoliv kontakt navázat. Interakce mezi učitelem a rodiči se ovšem někdy neobejde bez konfliktu. Rodiče se z hlediska rodinného vztahu k žákovi cítí nadřazeni učiteli. Na druhou stranu učitel může mít pocit, že má větší kompetence ve sféře pedagogické. Rodiče i učitelé mají mít jediný zájem a tím je žák a jeho potřeby. Jejich úkolem je se stávat spíše společníky než konkurenty.

Předejít rozporům mezi rodiči a učiteli je cílem vedení školy, které má tuto komunikaci kontrolovat a regulovat. Rodiče by mohou dostávat informace nejen průběžně, ale také v době, kdy je to potřebné. Škola nesmí rodičům nic tajit. Doporučuje se tyto informace předávat buď při osobním setkání nebo písemně. Není dobré zvát rodiče do školy jen v případě nějakého kázeňského prohřešku žáka, nebo při

zhoršení prospěchu. Škola může pořádat pro rodiče různé akce, při kterých se vzájemná komunikace mezi rodinou a školou bude pozitivně rozvíjet.

Určitě každý z nás ve svém životě děláme chyby. Učitelé i rodiče také nejsou bezchybní a dopouštějí se při kontaktu mezi sebou různých chyb. Důležité je tyto chyby najít a dohodnout se, jak se budou řešit. Každý problém má své řešení, ale je nutné si o tom promluvit a společně najít východisko, které bude příznivé pro všechny zúčastněné a nejvíce pro žáka.

Rodiče se nejvíce podle Feřteka (2011) obávají:

- že budou mít pro spolupráci se školou málo času
- pokud budou školu kritizovat, dítě z toho bude mít problém
- že se při akcích pořádaných školou budou chovat trapně, nebo nebudou vědět, jak se chovat
- že při komunikaci s učitelem nebudou něco vědět a něco umět
- že budou muset řešit problémy, kterým nerozumí
- že se budou učitelé chovat nadřazeně
- že po nich škola bude požadovat peníze

Heřmanová (2007) se ve své publikaci zmiňuje o tom, že rodiče se bojí komunikovat s učitelem, aby se o svém dítěti nedozvěděli něco špatného, pak trpí pocity úzkosti. Stává se také, že rodiče se na učitele za to i zlobí, protože doma takové věci jejich dítě nedělá. Dále se mohou bát kontaktu s učitelem z důvodu, že na školní léta sami nemají moc dobré vzpomínky. Další problém může nastat, když se učitel vyjadřuje příliš nesrozumitelně. Používá při komunikaci výrazy, kterým rodiče nerozumí a rodič si potom připadá nevzdělaně a skoro poníženě.

Učitelé se při kontaktu s rodiči podle Feřteka (2011) obávají:

- že rodiče budou kritizovat chod školy, když do něj nahlédnou
- že se budou cítit trapně žádat rodiče o peníze
- že přítomnost rodičů v hodinách je bude rušit
- učitelé budou zatíženi, když budou muset s rodiči spolupracovat

- že nedokážou s velkým množstvím dospělých lidí komunikovat
- že nebudou mít dostatek času na výuku pro konání mimoškolních akcí

Učitel může v rodičích spatřovat příčinu veškerých problémů žáka, ať již osobního nebo školního charakteru. Pro každého učitele je nutné, zajímat se o rodinný život žáka. O jeho vztahy k rodičům, k sourozencům, o přístup rodiče k žákovi, o výchovné postupy rodičů, o finanční i ekonomickou situaci v rodině, o sociální chování v rodině. Rodiče by měli učitele chápat, že při získávání těchto informací, učitel nemá zájem lézt jim do soukromí, ale chce rodičům pomáhat při výchově jejich dětí.

„Přátelský a upřímný vztah mezi rodiči a učitelem je základnou, na níž může být vybudována pevná stavba cílevědomé výchovy. Snaha zastřít nedostatky a omlouvat chyby by však dosažení tohoto cíle znemožnila. Rodiče by se proto měli vždy snažit o naprostou otevřenost a měli by přistupovat k učiteli jako k příteli, který poradí. Je proto třeba plně využívat konzultačních hodin i třídních schůzek k pohovoru o problémech výchovy a učení dítěte. Učitel velmi pomůže, pozná-li atmosféru, v níž dítě žije, i podmínky, za nichž se učí.“ (Singerová-Nečesaná, 1985, s.21)

Lidé jsou různí, tak se ve spolupráci mezi rodiči a učiteli vyskytují často problémy a konflikty. Učitelé i rodiče se dopouštějí chyb, které mají špatný vliv na vzdělávání našich dětí. Také se při této spolupráci vyskytují určitá rizika, jak se zmíním níže.

2.5.1 Chyby učitelů

Učitelské povolání není jednoduché. Každý z nás si učitele většinou představí jako člověka, která má dva měsíce prázdnin, ale není tomu tak. Učitelská praxe říká něco jiného. Úkolem každého učitele je předávat žákovi dostatečné znalosti a dovednosti, což je důležité pro jeho další rozvoj. Při tomto předávání dochází k navazování kontaktu s rodinou žáka. Cílem by mělo být efektivní spolupráce mezi rodinou a učiteli, aby byla perfektní musí se učitelé vyvarovat těchto nejčastějších chyb:

- přílišné prosazování své autority,
- malá komunikace s rodinou,

- učitelé se zaměřují jen na žáky s lepším prospěchem a protežují je před ostatními,
- nezájem o žáka,
- špatné organizační schopnosti,
- neschopnost získat si autoritu,
- komunikativní neschopnost,
- učitel špatně diagnostikuje žáka a může tak přehlédnout jeho problémy např. v rodině nebo se spolužáky,
- učitel špatně předává učivo žákovi, žák jeho výklad nechápe,
- nedostatečná tvořivost a kreativita,
- učitel si neumí žáka získat na svou stranu,
- málo zkušeností,
- nízká odpovědnost
- učiteli chybí humor, laskavost k žákovi,
- učitel je nespravedlivý k některým žákům,
- učitel neumí žáky motivovat.

Určitě bychom našli ještě celou řadu chyb, které bychom učitelům mohli vytknout. Musíme ale zase chápat, že i učitel je jen člověk, který má svůj osobní život. Má svoje problémy v jejichž důsledku může dělat chyby. Chybuje každý z nás, chybuje i učitel. Učitel by měl předcházet těmto chybám tím, že bude aktivně komunikovat nejen se žáky, ale také s jejich rodiči. Snažit se každého vyslechnout a pomoci mu je hlavní zásada učitele.

2.5.2 Chyby rodičů

„Také kvalita zájmů rodičů o vzdělávání a výchovu může být různá. Zatímco aktivní zájem se projevuje sledováním a pomocí dítěti při práci, při pasivním zájmu rodiče sledují, má-li dítě napsány úkoly, event. se zeptají, zda je připraveno na druhý den do školy, ale odpověď se již neověřují. Rodiče se často domnívají, že škola a ostatní výchovné instituce mají plně zabezpečit zaměstnaným rodičům výchovu dítěte, to je špatný názor. Nemají-li rodiče na výchovu dítěte čas, přenechají-li veškerou starost o

jeho rozumový a morální vývoj škole a školní družině, ochudili dítě o to nejpodstatnější. **Vliv rodiny nelze ničím nahradit.**“ (Singerová-Nečesaná, 1985, s. 25)

Rodiče také při spolupráci s učiteli často dělají mnoho chyb:

- nezajímají se o prospěch svých dětí,
- nechodí na třídní schůzky,
- pasivně se podílí na chodu školy,
- nenavštěvují akce, které škola pořádá,
- nevěnují svým dětem dostatek času při přípravě do školy,
- při kázeňských přestupcích svých dětí dávají vinu učitelům,
- nestojí na straně učitelů, ale proti nim.

V případě rodičů by se našly i jiné chyby, než které uvádím. Pravdou je, že někteří rodiče se dětem nevěnují asi tolik, jak by bylo potřeba. Nemají dostatek času na své děti, protože v jejich zaměstnáních jsou na ně kladeny stále větší požadavky. Rodiče chodí domů unavení a nenajdou už dostatek energie na psaní úkolů se svými dětmi. Rodiče by měli vyvinout snahu ten čas si pro své dítě udělat, o své děti se zajímat a stát na straně učitelů. Jednou se jim jejich péče vrátí, když z jejich dítěte vyroste inteligentní člověk, který jim bude dělat jen radost.

Abychom uzavřeli kapitolu, která se zabývá vztahy mezi učiteli a rodiči Feřtek (2011) vytvořil desatero pro učitele i rodiče.

Pro učitele

- mluvíte s rodiči jako s rovnoprávným partnerem, respektujte jeho důstojnost,
- vnímejte rodiče jako experta, který nejlépe zná své dítě,
- komunikujte s rodiči přímo, ne prostřednictvím dítěte,
- berte dítě jako plnoprávnou součást učitelstvo – rodičovské debaty o něm,
- nevnímejte každý dotaz či kritiku jako osobní útok.

Pro rodiče

- nedívejte se na učitele jako na protivníka, ale na spolupracovníka při výchově dítěte,
- nejednejte s ním jako s pedagogickým sluhou a respektujte jeho odbornost,
- přicházejte do školy raději s zdvořilým dotazem, ne s odhodláním bojovat,
- ověřujte si informace od svého dítěte, bývají často zkreslené,
- nepomlouvejte nikdy učitele svých dětí a rozhodně ne, když to mohou slyšet.

2.6 Příležitosti k budování výchovného partnerství mezi rodiči a školou

Již mnohokrát v mé práci bylo řečeno, jak důležitá je spolupráce rodiny a školy. Ráda bych tedy zmínila, při jakých příležitostech je možné tento kontakt navázat, aby vzniklo partnerství mezi rodiči a školou. Nemusí to být jen formální schůzky, na kterých se bude probírat žákův prospěch nebo kázeň. Což může být někdy nepříjemné jak pro učitele, tak pro rodiče. Existuje celá řada způsobů, při kterých je možné tuto formalitu odbourat a najít společnou řeč i jinak, dokonce i pomocí zábavy, jak uvádí Trnková (2004).

Škola pořádá pro rodiče společenské akce, na kterých se napětí mezi rodiči a učiteli uvolní a může vzniknout příjemný vztah. Mezi tyto akce řadíme aktivity **prezentační**, na kterých děti předvádějí, co se s učiteli naučili. Jedná se např. o koncerty, divadelní představení, jarmarky, sportovní dny, výstavy, besídky. V některých školách také praktikují, že rodiče se účastní spolu se svými dětmi výletů a táboráků. Někde se konají i společenské plesy bez přítomnosti dětí.

Dnes již mají rodiče možnost, přijít se podívat do školy na své dítě přímo do výuky. **Asistence rodičů ve výuce** je nový prvek, který se praktikuje během posledních pár let. Je to způsob ukázat rodičům průběh výuky. Rodiče tak mají možnost ji ovlivňovat. Výhodou je také, že vidí, jakým způsobem učitel dětem předává vědomosti a jak na to jejich dítě dokáže zareagovat. Můžou také porovnat výkon svého dítěte s jeho spolužáky.

Další takovou inovací v dnešním školství jsou **rady škol**. Rada školy pomáhá budovat sociální partnerství mezi rodinou a školou. Rodiče dostávají možnost podílet se na řízení a kontrole školy. Členem rady škol jsou zástupci z řad rodičů a zástupci z řad učitelského sboru. Jejich činností je většinou kontrola hospodaření dané školy. Na radách škol se také projednávají aktuální problémy, které v daném období školu trápí.

Mezi formu spolupráce s největší tradicí bezpochybně patří **rodičovské schůzky**. Na tato sdružení se chodí rodiče informovat o prospěchu a kázni svého dítěte. Je to tedy setkání, která má již formálnější charakter a nemusí být vždy pro obě strany příjemné. Těžké je sdělovat rodičům, že jejich dítě má špatný prospěch, nebo se ve škole chová nevhodným způsobem. Ne vždy se tedy rodiče z těchto setkání vrací domů v dobré náladě, jak je to třeba v případě různých společenských událostí.

Všechny školy se snaží pro rodiče pořádat různé aktivity. Některé jsou dobrovolné, jiné nutné. Důležitým faktorem je tedy opět čas, který si musí najít učitel, který vše zorganizuje a rodič, který se zúčastní. Každý má možnost svobodně se rozhodnout. Záleží jen na přístupu jak učitelů, tak rodičů. Ale vidíme všichni, že příležitostí najít mezi sebou společnou řeč a domluvit se je opravdu hodně.

2.6.1 Další formy komunikace školy s rodinou

V předchozí kapitole jsem uvedla formy přímé komunikace mezi rodiči a školou, ale podle Šťastné (2010) existuje ještě komunikace nepřímá, při které nedochází k osobnímu kontaktu. Tak se také může rodič dozvědět vše, co je pro něj důležité, aniž by musel někam chodit. Což je časově výhodné jak pro učitele, tak pro rodiče. Patří sem např.:

- **webové stránky školy** – zde se mohou rodiče dozvědět celou řadu důležitých informací o škole, např. důležitá telefonní čísla, seznam vyučujících, termíny důležitých akcí pořádaných školou, rozvrh hodin, školní řád, dokumenty školy, fotogalerie, také hodnocení žáků, atd., nutné je tyto stránky neustále aktualizovat,

- **informační leták** – pomocí kterého je rodič informován, jaké akce bude v daném školním roce škola pořádat, např. lyžařský výcvik, taneční kurzy, různé výlety, maškarní karneval apod.,
- **školní noviny** – jejímiž redaktory mohou být i žáci, kde hodnotí různé školní akce, výlety, dělají rozhovory buď s učiteli nebo ředitelem školy, rodiče si mohou udělat obrázek o tom, jak se dětem ve škole líbí, jací jsou jeho učitelé či ředitel nebo jak se dítěte líbilo třeba na výletě,
- **mobilní telefon** – je dobré mít kontakt mezi rodičem a třídním učitelem, který většinou rodiče uvádí do žákovské knížky, velmi usnadňuje komunikaci, hlavně v případech úrazu žáka nebo náhlé nevolnosti,
- **e-mailová pošta** – také usnadňuje komunikaci, učitelé mohou rodiče informovat o tom, co se ve škole děje,

Komunikace mezi rodinou a školou je velmi důležitá pro další vývoj dítěte, pro jeho dobrý start do života. Rodina a škola by měli jít ruku v ruce a ukázat dětem správný směr, kterým by se měly vydat, aby došly do zdárného konce bez větších klopýtnutí.

2.7 Rizika partnerství mezi rodinou a školou

Žádoucí je, když rodina versus škola jsou partnery a ne konkurenty. Vyskytuje se celá škála rizik a komplikací, která mohou toto partnerství narušit, nebo dokonce i rozvázat. Někdy dojde třeba i k tomu, že rodiče přestanou se školou komunikovat. Mezi nejčastější faktory, jak se zmiňuje Trnková (2004), které můžou negativně poškodit tuto spolupráci, patří:

- rodiče nemají čas na své děti, příčinou jsou většinou pracovní důvody
- rodičům chybí finanční prostředky
- většinou se těchto akcí účastní ženy (matky) dětí, které nejsou schopny ve škole pomoci s fyzickou prací
- časové vytížení učitelů, učitelé nemají dostatek času vymyslet nebo uspořádat akci pro rodiče
- učitelé nejsou připraveni na práci s rodiči, mají z toho velké obavy

- učitelé si myslí, že svou práci dělají dobře a nepotřebují, aby to jejich snažení někdo komentoval, nebo dokonce i kritizoval

Na závěr této kapitoly by bylo dobré dodat, jak uvádí Feřtek 2011:

„Bez rodičů se školství nezmění. Vývoj za poslední desetiletí ukazuje, že k zásadní proměně vzdělávacího systému nestačí jen snaha učitelů a příslušné zákony. Změny probíhají tak pomalu také proto, že rodičovská veřejnost potřebu změny necítí a má pocit, že škola vždy byla, je a bude otravnou represivní institucí a že je to tak dobře, proto je tak důležité získat rodiče na svou stranu a ukázat jim, že škola může být mnohem přívětivější a efektivnější.“

Úkolem škol je tedy rodiče si získat. Ovšem je také dobré se rodičů zeptat, jak jsou se školou, do které chodí jejich děti spokojeni. I já jsem se pokusila zeptat rodičů, jejichž děti navštěvují základní školu ve Štítech, jaký mají na tuto školu názor. Výsledek se dočtete v empirické části mé bakalářské práce.

II. Empirická část

V empirické části mé bakalářské práce jsem se rozhodla zjistit, jaké je klima školy. Pro toto měření mi jako nejvhodnější metoda výzkumu přišel dotazník. Výzkum jsem prováděla na základní škole ve Štítech. Do této školy chodí v současnosti moje dvě děti a já jsem také kdysi dávno byla její žákyní. Za respondenty jsem zvolila rodiče žáků.

Hlavním cílem mého dotazníkové šetření je vyzkoumat, jak jsou rodiče žáků, jejichž děti navštěvují základní školu ve Štítech, spokojeni s klimatem školy. Pro zjištění této spokojenosti, jsem se pokusila získat odpověď na následující 4 výzkumné otázky:

Považují rodiče prostory základní školy ve Štítech za příjemné ?

Je prostředí základní školy ve Štítech bezpečné?

Jsou rodiče informováni o dění ve škole?

Jsou rodiče spokojeni s učiteli na škole?

V následující kapitole, kterou jsem nazvala metodika se pokusím objasnit, jakým způsobem jsem dotazník sestavila, představím metodu, kterou jsem dotazník vyhodnotila.

1. Metodika

Jednou z metod vědeckého výzkumu je dotazník. Tato metoda se většinou používá v případech, když chceme oslovit větší skupinu respondentů. Já jsem také pro svůj výzkum zvolila dotazník.

Ve svém dotazníku jsem rodičům žáků položila celkem 20 otázek. Všechny dotazy byly uzavřené. Odpovědi již byly tedy připravené a rodiče se nemohli o tomto problému nijak rozpovídat. Což má svoje klady i zápory. Kladem je vyhodnocení dotazníku, které je při použití uzavřených otázek jednoduché. Záporom může být právě to, že rodiči si nemůžou říct volně svůj názor a musí odpovídat na již připravené odpovědi. Dotazník jsem rozdělila na tři kategorie: muži, ženy, celkem.

Otázky nebo také položky v dotazníku jsem roztřídila do 4 větších částí, které jsem nazvala **prostředí, bezpečí, škola a učitel**.

V první části prostředí se pokusím najít odpověď na otázku: **Považují rodiče prostory základní školy ve Štítech za příjemné?** Zkoušela jsem se zjistit, jak jsou rodiče spokojeni s vybavením školy nejen nábytkem, ale také třeba jaké žáci používají pomůcky, jestli je škola dostatečně zařízena výpočetní technikou, zda mají žáci ve třídách dostatek prostoru a jak působí na rodiče výzdoba jednotlivých tříd.

Ve druhé části nazvané bezpečí jsem našla odpověď na otázku: **Je prostředí základní školy bezpečné?** Rodiče měli možnost vyjádřit se k zajištění bezpečnosti ve škole, jak hodnotí polohu školy z hlediska bezpečí, nebo jestli jsou žáci pod dostatečným pedagogickým dozorem.

Třetí část pod názvem škola mi rodiče odpovídali na otázku: **Jsou rodiče informováni o dění ve škole?** Tento dotaz jsem zaměřila především na to, co se ve škole děje, zda mají rodiče dostatek informací o tom, co se ve škole stalo. Jak je škola prezentována na veřejnosti, zda umí řešit vzniklé problémy, jaké nabízí volnočasové aktivity, nebo jestli se jejich dítě těší do školy.

Poslední část jsem věnovala učitelům a snažila jsem se získat odpověď na otázku: **Jsou rodiče spokojeni s učiteli na škole?** Ptala jsem se rodičů na to, v jaké míře je učitel schopen pomoci svým žákům, zda pomáhá všem dětem, které to potřebují, jak hodnotí žáky (spravedlivě či nespravedlivě), jaké jsou nároky učitele na jejich děti, dále na kvalifikaci učitelů, na schopnost vyřešit problém, jestli učitel umí dětem vysvětlit látku a poslední otázka je spíše motivační a týká se chválení žáků od jejich učitelů.

1.1 Metoda vyhodnocení dotazníku

Pro vyhodnocení mého dotazníkového šetření jsem zvolila metodu, která se nazývá aritmetický průměr. Aritmetický průměr jsem vypočítala z číselných hodnot, které jsem získala v odpovědích od rodičů. Rodiče měli možnost si vybrat z hodnotící škály 1-5.

- 1 – vždy spokojen/a
- 2 – většinou spokojen/a
- 3 – někdy spokojen/a, někdy nespokoj/a
- 4 – většinou nespokojen/a
- 5 - nikdy nespokojen/a

Získané číselné hodnoty jsem zapsala do tabulky četností, ve které nebyla použity intervaly a aritmeticky průměr jsem vypočetla pomocí této tabulky. Výsledek jsem získala vynásobením určité hodnoty v rozmezí 1-5 a četností této hodnoty. Získanou hodnotu jsem podělila počtem respondentů. Vyšel mi aritmetický průměr, který mi pomohl zjistit odpověď na jednotlivé otázky. Ke každé tabulce četností jsem sestavila graf pro přesnější představu mého šetření.

Cílem mého měření bylo zjistit spokojenost rodičů s klimatem školy na základní škole ve Štítech. Pro zjištění závěru mého dotazování, zda jsou rodiče spokojeni či nespokojeni, jsem hodnotící škálu 1-5, rozdělila následovně.

souhlasím 1 2 3 4 5 nesouhlasím

Pokud se získané hodnoty pomocí aritmetického průměry pohybovaly v rozmezí 1-2 znamenalo to, že rodiče jsou spokojeni. Pokud směřovaly výsledky k hodnotám 3-5 vypovídalo to o nespokojenosti rodičů. Tímto způsobem jsem vyhodnocovala jednotlivé otázky v mém dotazníku.

2 Realizace výzkumu

Jak již bylo zmíněno v úvodu empirické části, svůj výzkum, kterým se pokusí zjistit klima školy, jsem se rozhodla provést pomocí dotazníkového šetření. A jeho realizaci jsem provedla na základní škole ve Štítech a jako respondenty jsem zvolila rodiče žáků. Na třídních schůzkách bylo rozdáno celkem 100 dotazníků rodičům, kteří se na tyto schůzky dostavili. Nazpět jsem dostala vráceno 47 dotazníků. 33 dotazníků mi vyplnily ženy a 14 dotazníků mi vyplnili muži. To, že se mého výzkumu zúčastnili i muži mě velmi potěšilo, protože je dobré znát názor obou rodičů žáků, kteří se společně podílejí

na výchově svých dětí. Než se dostanu k vyhodnocení mého výzkumu, rada bych nejprve v následující kapitole představila základní školu ve Štítech.

2.1 Základní škola Štíty

Základní škola ve Štítech je škola s velmi bohatou historií, má ale také svoji současnost i budoucnost. Je to úplná základní škola s 1. – 9. ročníkem. V současnosti ji navštěvuje 238 žáků, z toho 115 na prvním stupni a 123 na druhém stupni. Do školy chodí i žáci nejen ze Štítů, ale také z dalších více než 7 obcí: Cotkytle, Jedlí, Horní Heřmanice, Horní Studénky, Písařov, Svěbohov a Zborov. Celkem 79 žáků tedy dojíždí, tj. 33,2% z celkového počtu žáků. Zřizovatelem základní školy Štíty je Město Štíty, které pravidelně každý měsíc přispívá na provoz školy.

2.1.1 Historie školy

První škola ve Štítech byla již v roce 1672, což se dozvídáme ze zápisu děkanské kroniky v Šumperku. Z důvodu, že Štíty byly od svého založení německé, Němci ve škole českou školu nechtěli. I přes jejich odpor vzniká v roce 1908 česká škola, která sídlila v domě rolníka Josefa Bartoně na náměstí ve Štítech. Po první světové válce se však tato škola rozpadla na menší třídy a to vedlo k vybudování dnešní školy. V letech 1924-1926 byla tedy postavena nová školní budova. Tak měli Češi z města a okolí svou vlastní školu. Od roku 1930 užívá škola titul Masarykova obecná a měšťanská škola.

Významným dnem pro školu byl 1. leden 1995, kdy škola získala právní subjektivitu na základě usnesení 34. zasedání městského zastupitelstva ve Štítech.

Mezi významné učitele, kteří působili na této škole patří např. Josef Kocourek, nebo Václav Rýznar, který autorem pověstí z našeho kraje. Mezi žáky, kteří chodili do této školy patří také celosvětově uznávaný egyptolog prof. Miroslav Verner.

2.1.2 Škola dnes

Základní škola ve Štítech má několik součástí – základní školu, školní družinu, školní jídelnu. Základní škola má devět postupových ročníků. Na prvním stupni je v současné době 5 tříd, na 2. stupni 6 tříd. Školní prostory jsou dostatečné pro potřeby

výuky i odpolední volnočasové aktivity. Celkem má k dispozici 21 učeben, z toho 9 odborných (tři jazykové učebny, společnou učebnu fyziky a chemie, učebnu výtvarné výchovy, vaření, ručních prací a dvě počítačové učebny), 2 poloodborné (přírodopisu se zookoutkem, hudební výchovy). Zbývající učebny jsou využívány jako kmenové. Další prostory jsou určeny pro vzdělávací a zájmovou činnost: školní dílna, keramická dílna, školní pozemek, tělocvična, školní hřiště, školní knihovna.

Velmi dobře jsou vybaveny učebními pomůckami učebny matematiky, cizích jazyků, českého jazyka, fyziky, informatiky, přírodopisu, zeměpisu, dějepisu. Díky projektu EU peníze školám má škola moderně vybavenou knihovnu cizích jazyků a nakoupili se potřebné sady učebnic do většiny předmětů.

V rámci dalšího projektu „Modernizace učeben jazyků a ICT na ZŠ Štítý“, který byl realizován z finančních prostředků Operačního programu ROP NUTS 11 Střední Morava a za přispění města Štítý, byly ve škole vybudovány a kompletně nábytkem a ICT technikou vybaveny učebny cizích jazyků a 2 učebny informatiky.

Školní družina se nachází v samostatné budově, disponuje dvěma učebnami pro sportovní činnost a příslušenstvím. O minulých letních prázdninách byly obě učebny vybaveny novým nábytkem a koberci, čímž se jejich vzhled i funkčnost výrazně vylepšily.

Škola má také svou vlastní školní jídelnu, která vyhovuje potřebám školy. Vaří také nejen pro mateřskou školu ale i pro veřejnost. Varna i stravovna prošly v nedávné době celkovou modernizací.

2.1.3 Co škola nabízí

V rámci volnočasových aktivit nabízí základní škola ve Štítech širokou řadu zájmových kroužků. Jsou to tyto kroužky:

I.stupeň: sportovní, výtvarný, angličtina pro 1. a 2.ročník

II.stupeň: sportovní, šití, žurnalistický, modelářský, výtvarný

Pro žáky jsou ještě k dispozici kroužky keramický, šachový a kroužek jógy, do nich mohou chodit všichni žáci, na věku nezáleží.

Každý rok na půdě školy probíhá ve všech ročnících celá škála besed, zážitkových akcí, které se zaměřují na budování vztahů, komunikaci, proti šikaně a dalším patologickým jevům. Pro žáky se specifickými poruchami učení a řeči je poskytována velmi dobrá individuální péče, v hodinách reedukačního cvičení a logopedické péče.

V rámci mimoškolních aktivit škola žáci školy navštěvují divadelní představení v Šumperku, na škole probíhají různé koncerty. Žáci osmých ročníku se mohou zúčastnit taneční a společenské výchovy. Sedmí ročník každý rok jezdí na lyžařský výcvik. Ve 3. a 4.ročníku se organizuje plavecký výcvik v Plavecké škole Zábřeh. Šesté ročníky vyráží v prvních dnech školního roku na seznamovací pobyt. Hlavním cílem této akce je usnadnění přechodu žáků na druhý stupeň. Každý rok jsou pro děti uskutečňovány školní výlety.

Pro posílení spolupráce mezi rodinou a školou se koná každý rok v kulturním domě pro děti a jejich rodiče maškarní dětský karneval, v měsíci dubnu den otevřených dveří, na kterém děti ukazují např. své výrobky z kroužku keramiky, konají se různá pěvecká vystoupení, nebo také módní přehlídky, na kterých žákyně předvádí své výtvary z kroužku šití. Na konci každé školního roku se opět v kulturním domě pořádá akce „Ahoj léto“ , na které děti předvedou svým rodičům vystoupení, které si nacvičí pod vedením svých třídních učitelů. tato akce má tradici již několik let a slaví vždycky velký úspěch.

2.1.4 Informace a komunikace školy

Komunikací mezi rodiči a členy učitelského sboru se předchází případným nedorozuměním či problémům. Na škole je možné komunikovat pomocí těchto možností:

1. informační dny
2. konzultační dny
3. žakovská knížka

4. telefon školy
5. telefon rodiče
6. www stránky

Doufám, že po přečtení těchto řádků si čtenáři mé bakalářské práce udělali alespoň maličký obrázek o činnosti a různých aktivitách základní školy ve Štítech. Opravdu je možné říci, že tato škola nemá „složeny ruce za zády“. Stále se zde něco děje. Myslím si, že rodiče i žáci by mohli být spokojeni. Dotazníkovým šetřením tuto spokojenost rodičů zjistíme.

3 Vyhodnocení dotazníku

V této kapitole budu prezentovat výsledky svého výzkumu. Ke každé výzkumné otázce jsem podle získaných hodnot od rodičů žáků sestavila tabulku četnosti a graf. Pro vysvětlení položka v tabulce **spokojenost X** představuje známku hodnocení, kterou si rodiče vybírali z hodnotící škály 1-5.

- 1 – vždy spokojen/a
- 2 – většinou spokojen/a
- 3 – někdy spokojen/a, někdy nespokoj/a
- 4 – většinou nespokojen/a
- 5 - nikdy nespokojen/a

Četnost X znamená kolikrát si rodiče vybrali hodnotu z hodnotící škály příslušnou hodnotu. $X*N$ vyjadřuje součin vybrané hodnoty s hodnotou, která značí četnost této hodnoty. Výsledek součinu $X*N$ jsem podělila počtem respondentů, tím jsem získala aritmetický průměr, který určuje spokojenost rodičů s klimatem školy. Tabulky i grafy jsou rozděleny na tři kategorie: muži, ženy a celkem. Pro vyhodnocení jsem si stanovila následující hodnotící škálu:

souhlasím **1** **2** **3** **4** **5** *nesouhlasím*

Podle této hodnotící škály jsem určovala spokojenosti či nespokojenost rodičů. Hodnoty, které se pohybovaly v rozmezí 1-2 = spokojenost, hodnoty 3-5 = nespokojenost. Jakých výsledků bylo při mém měření percepci klimatu rodiči dosaženo se dozvíme v následující kapitole.

3.1 Posouzení výzkumných otázek

V úvodu mé bakalářské práce jsem si stanovila hlavní cíl mé práce, kterým bylo zjistit spokojenost rodičů s klimatem školy na základní škole ve Štítech. Svůj dotazník jsem rozdělila do 4 částí, které jsou nazvány: PROSTŘEDÍ, BEZPEČÍ, ŠKOLA, UČITEL. Stanovila jsem 4 výzkumné otázky:

Považují rodiče prostory základní školy ve Štítech za příjemné ?

Je prostředí základní školy ve Štítech bezpečné?

Jsou rodiče informováni o dění ve škole?

Jsou rodiče spokojeni s učiteli na škole?

Na tyto dotazy jsem získala následující výsledky, Pro představu uvádím ke každé otázce aritmetické průměry v jednotlivých kategoriích.

Považují rodiče prostory základní školy ve Štítech za příjemné ?

Odpověď jsem získala otázkami č. 1-3.

1/ Jste spokojen/a s vybavením školy? (nábytek, pomůcky, počítače)

Muži	Ženy	Celkem
1,71	1,85	1,81

2/ Mají Vaše děti dostatek prostoru v učebnách školy?

Muži	Ženy	Celkem
1,64	1,76	1,72

3/ Líbí se Vám prostředí třídy, do které Vaše dítě chodí?

Muži	Ženy	Celkem
1,79	1,82	1,81

Tabulka č. 1 – Prostředí školy

Muži

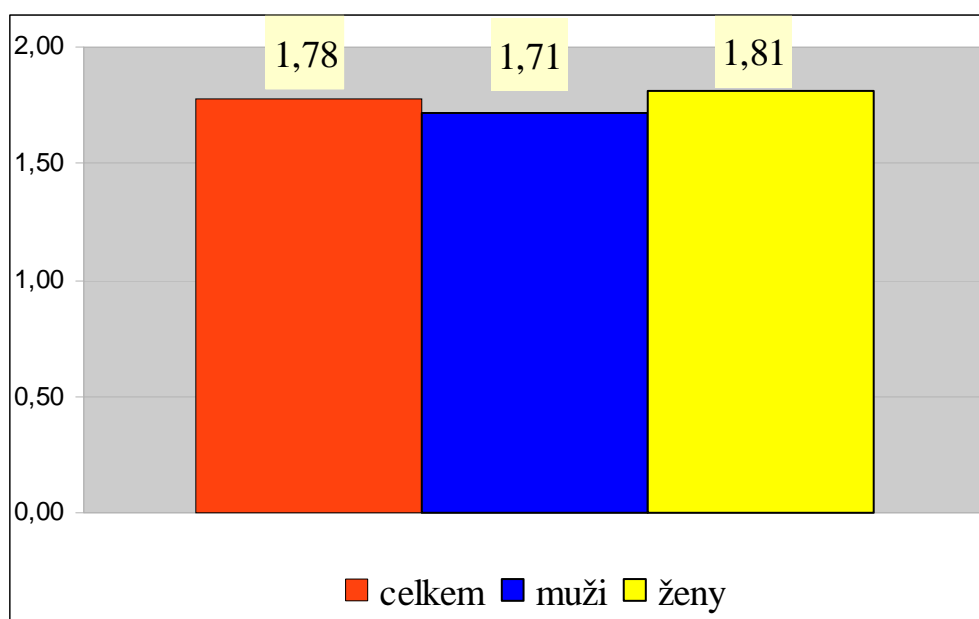
Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	20	20	
2	16	32	
3	4	12	
4	2	8	
5	0	0	
	42	72	1,71

Ženy

Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	45	45	
2	32	64	
3	18	54	
4	4	16	
5	0	0	
	99	179	1,81

Celkem

Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	65	65	
2	48	96	
3	22	66	
4	6	24	
5	0	0	
	141	251	1,78

Graf č. 1 – Prostředí školy

U mužů jsem získala hodnotu 1,71 u žen, 1,81 a celkem 1,78. Z těchto výsledků tedy vyplývá, že rodiče jsou považují prostředí základní školy ve Štítech za příjemné, všechny získané hodnoty se vlezou do tolerance z mé hodnotící škály 1-2. Rodiče jsou nejvíce spokojeni s dostatkem prostoru ve třídách. S vybavením a prostředím tříd je spokojenost také velmi dobrá, výsledky jsou poměrně stejné.

Je prostředí základní školy ve Štítech bezpečné?

K této otázce patří položky č. 4-6:

4/ Jste spokojen/a se zajištěním bezpečí ve škole?

Muži	Ženy	Celkem
2,00	2,00	2,00

5/ Jak hodnotíte polohy školy? (z hlediska bezpečí)

Muži	Ženy	Celkem
1,79	1,76	1,77

6/ Jak hodnotíte dozor nad žáky? (z hlediska bezpečí)

Muži	Ženy	Celkem
2,21	2,21	2,21

Tabulka č. 2 – Bezpečí ve škole

Muži

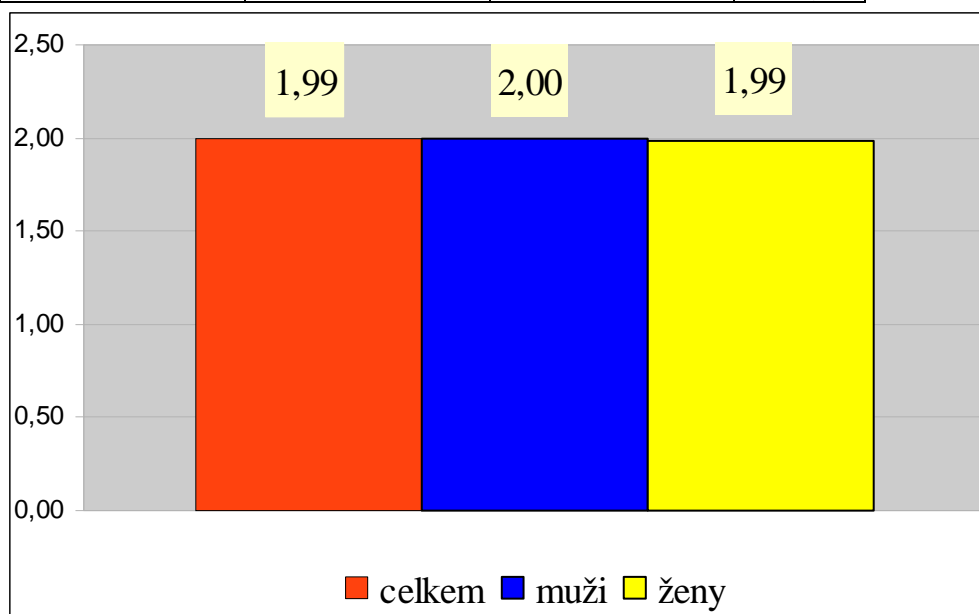
Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	13	13	
2	17	34	
3	11	33	
4	1	4	
5	0	0	
	42	84	2,00

Ženy

Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	28	28	
2	46	92	
3	23	69	
4	2	8	
5	0	0	
	99	197	1,99

Celkem

Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	41	41	
2	63	126	
3	34	102	
4	3	12	
5	0	0	
	141	281	1,99

Graf č. 2 – Bezpečí ve škole

Získané hodnoty muži 2,00, ženy 1,99 a celkem 1,99 vypovídají o tom, že rodiče jsou spokojeni s bezpečím na základní škole ve Štítech. Hodnoty se opět vejdou do hodnotící škály 1-2. Rodiče hůře hodnotí dozor nad žáky a zajištění bezpečnosti ve škole, než polohu školou, se kterou jsou rodiče spokojeni nejvíce.

Jsou rodiče informováni o dění ve škole?

K této výzkumné otázce patří položky č. 7-12:

7/ Máte dostatečné informace o tom, co se ve škole děje?

Muži	Ženy	Celkem
2,29	2,21	2,23

8/ Informuje Vás škola o akcích, které pořádá?

Muži	Ženy	Celkem
2,07	2,27	2,21

9/ Jak hodnotíte prezentaci školy na veřejnosti?

Muži	Ženy	Celkem
2,21	2,45	2,38

10/ Pokud se vyskytne problém, je vedení schopné ho vyřešit?

Muži	Ženy	Celkem
1,86	1,48	1,60

11/ Jak jste spokojen/a s nabídkou volnočasových aktivit?

Muži	Ženy	Celkem
2,21	2,27	2,26

12/ Těší se Vaše dítě do školy?

Muži	Ženy	Celkem
1,93	1,97	1,96

Tabulka č. 3 – Informace o dění ve škole

Muži

Muži

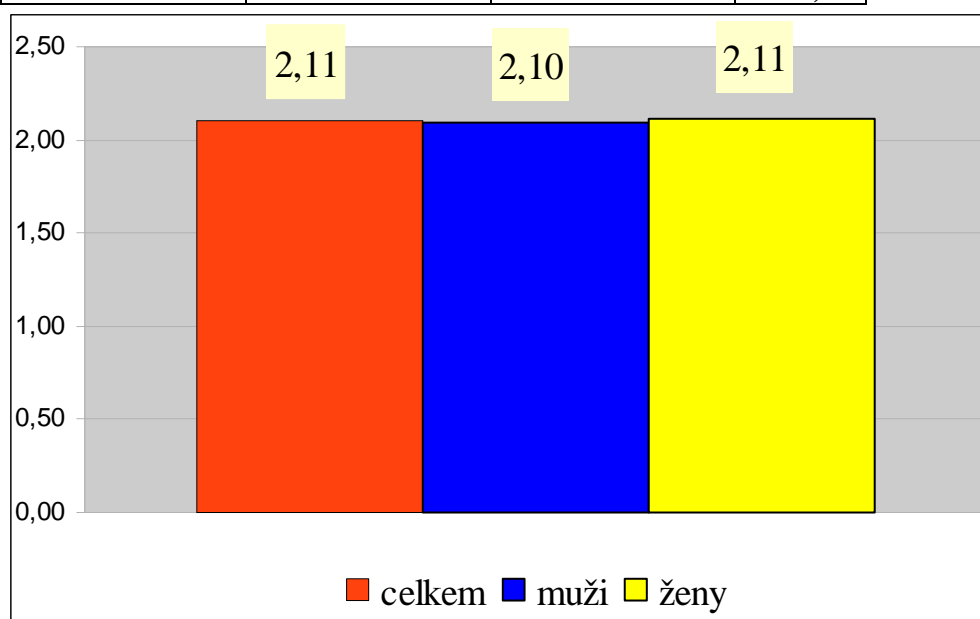
Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	25	25	
2	35	70	
3	16	48	
4	7	28	
5	1	5	
	84	176	2,10

Ženy

Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	54	54	
2	83	166	
3	48	144	
4	11	44	
5	2	10	
	198	418	2,11

Celkem

Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	79	79	
2	118	236	
3	64	192	
4	18	72	
5	3	15	
	282	594	2,11

Graf č. 3 – Informace o dění ve škole

U třetí výzkumné otázky byly naměřeny tyto hodnoty: muži 2,10, ženy 2,11 a celkem 2,11. Hodnoty se již pohybují skoro na hranici posuzovací škály, jsou za hodnotou 1-2, ale ještě nedosahují hodnoty 3. Můžu tedy říct, že rodiče jsou tak napůl spokojeni s informovaností o tom, co se ve škole děje, nejsou spokojeni úplně. Nejvíce vyjadřují rodiče nespokojenost v otázkách, které se týkají podávání informací o dění ve škole, o akcích, které škola pořádá, prezentaci školy, nabídka volnočasových aktivit. Lépe hodnotili rodiče řešení problému ve škole a zda se jejich dítě těší do školy.

Jsou rodiče spokojeni s učiteli na škole?

K této poslední výzkumné otázce patří položky v dotazníku č. 13 – 20:

13/ Když má dítě ve škole problém, je učitel ochoten mu pomoci?

Muži	Ženy	Celkem
1,86	1,85	1,85

14/ Myslíte si, že učitelé pomáhají všem dětem, které to potřebují?

Muži	Ženy	Celkem
2,14	2,42	2,34

15/ Jsou učitelé spravedliví ve svém hodnocení?

Muži	Ženy	Celkem
2,21	2,30	2,28

16/ Jak hodnotíte komunikaci mezi Vámi a učiteli na škole?

Muži	Ženy	Celkem
2,07	1,85	1,91

17/ Jak hodnotíte prezentaci učiva od učitele žákům?

Muži	Ženy	Celkem
2,00	2,18	2,13

18/ Pokud nastane problém, je učitel schopen ho vyřešit?

Muži	Ženy	Celkem
2,07	2,45	2,34

19/ Myslíte si, že učitelé mají dostatečnou kvalifikaci?

Muži	Ženy	Celkem
1,79	2,21	2,09

20/ Pokud dítě něčemu nerozumí, jsou učitelé ochotni mu to vysvětlit?

Muži	Ženy	Celkem
2,43	2,24	2,30

Tabulka č. 4 – Spokojenost s učiteli na škole

Muži

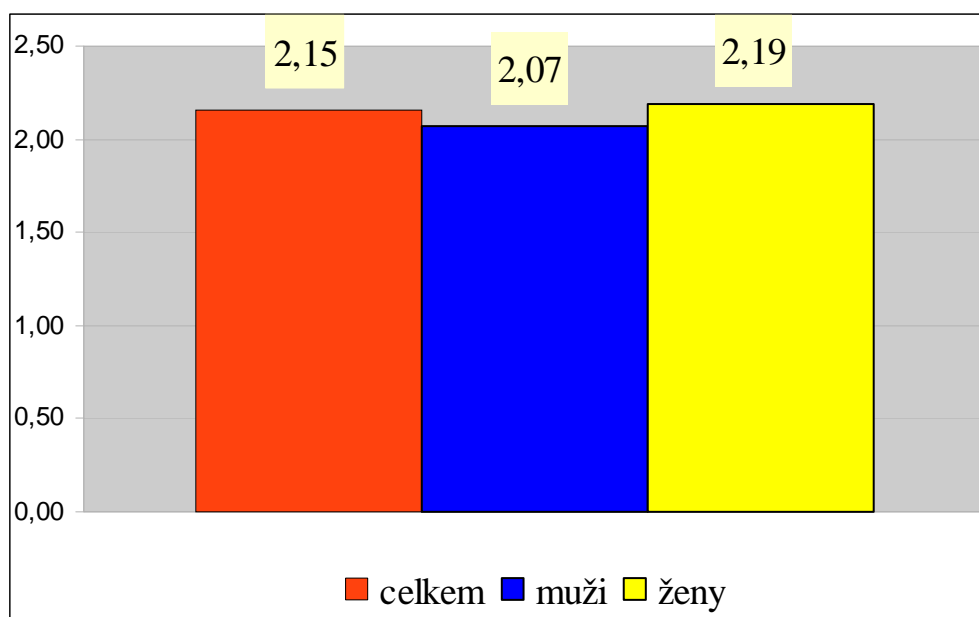
Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	28	28	
2	53	106	
3	26	78	
4	5	20	
5	0	0	
	112	232	2,07

Ženy

Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	54	54	
2	125	250	
3	67	201	
4	17	68	
5	1	5	
	264	578	2,19

Celkem

Spokojenost x	Četnost n	x * n	Průměr
1	82	82	
2	178	356	
3	93	279	
4	22	88	
5	1	5	
	376	810	2,15

Graf č.4 – Spokojenost s učiteli na škole

V případě poslední výzkumné otázky mi vyšly hodnoty pro muže 2,07, pro ženy 2,19 a celkem 2,15. Tento výsledek nám napovídá o tom, že rodiče jsou s učiteli na základní škole spojeni jen částečně, protože výsledky se opět pohybují na hranici posuzovací škály 1-2, ale ještě opět nedosahují hodnoty 3, která značí již nespokojenost. Co se týká učitelů rodiče kladně hodnotili pomoc učitelů dítěti při vzniklých problémech ve škole, dále komunikaci mezi rodiči a učiteli, kvalifikaci učitelů. Hůře vyšly otázky, které se týkaly pomoci všem dětem, které to potřebují, spravedlivosti učitelů, prezentace učiva, řešení problému a vysvětlení výkladu, pokud mu dítě nerozumí.

Závěr:

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jak rodiče vnímají klima školy v dnešní době. Výzkum jsem prováděla na základní škole ve Štítech pomocí dotazníkového šetření. Respondenti byli rodiče žáků a měli možnost se mi vyjádřit pomocí svých odpovědí, zda jsou spokojeni, či nejsou spokojeni s klimatem školy na základní škole ve Štítech. Ve svém dotazníku jsem rodičům položila 20 otázek, které jsem rozdělila do 4 částí – prostředí, bezpečí, škola a učitel. Pokusila jsem se zjistit pomocí 4 výzkumných otázek odpověď, která se týká spojenosti či nespokojenosti rodičů. Na základě mých výsledků, které jsem naměřila a zapsala do tabulky četností můžu říct, že rodiče jsou spokojeni s klimatem na základní škole ve Štítech. Všechny celkové výsledky se pohybovaly na posuzovací škále v toleranci 1-2 a nedosáhly nikdy hodnoty 3, která značí již nespokojenost.

Podle jednotlivých tabulek četností vidíme, že rodiče jsou spokojeni hlavně s prostředím školy a s bezpečím na škole viz tabulka č.1 a tabulka č.2. Větší problém je již s podáváním informací o tom, co se ve škole děje a s učiteli na škole, kde výsledky šetření přesahovaly hodnoty 2, viz tabulka č.3 a č.4.

Závěrem mého výzkumu můžu říct, že základní škola ve Štítech je podle rodičů školou s dobrým vybavením, s přijatelnými prostorami, s krásnými třídami. Je to škola, ve které se děti cítí bezpečně a těší se do ní. Dle mého výzkumu by si rodiče přáli lepší prezentaci školy na veřejnosti, větší informovanost o akcích a o problémech, které musí škola řešit. Co se týká učitelského sboru, měl by dle rodičů více pomáhat všem dětem, které to potřebují, měl by být více spravedlivý při svém hodnocení a více ochotný při vysvětlování učiva, pokud mu dítě nerozumí. Na druhou stranu jsou rodiče spokojeni s komunikací mezi nimi a učiteli, s kvalifikací učitelů a řešením problémů, když nastávají.

Nejen na základě výsledků, které jsem získala při mém šetření, ale také jako matka, jejíž děti do této školy chodí, mohu s klidným srdcem říct, že i škola na malém městě se může srovnávat a konkurovat školám ve větších městech. Moje děti navštěvují moderně vybavenou školu, ve které se cítí příjemně a bezpečně a nemají problém při komunikaci se svými učiteli. Za to patří poděkovat nejen dobrému vedení školy, ale také zřizovateli, kterým je Město Štíty, kteří se společnými silami na rozkvětu naší školy podílejí.

Diskuze k závěru:

V této bakalářské práci jsem se pokusila objasnit, jak je důležitá spolupráce rodiny a školy, aby se naše děti cítily ve škole dobře a do školy se těšily. Na jedné straně byla škola, kterou většinou zastupují učitelé, a na druhé straně rodiče. Jak učitelé, tak i rodiče mají každý své problémy, které musí každý den řešit, proto je někdy velmi těžké najít společnou řeč.

Učitelé se stále častěji setkávají s množstvím negativních jevů jako je šikana, alkohol, drogy apod. Tyto skutečnosti negativně ovlivňují nejen žáky, ale také ostatní dění ve škole. Z těchto důvodů se učitelské povolání stále častěji stává složitější a psychicky i fyzicky náročnější. vytrácí se úcta k učitelům a stále více se snižuje jejich autorita u žáků. V dávných dobách si žáci svých učitelů považovali a i fyzické tresty přijímali s pokorou, protože rákoska dokázala napravit, kdejakého lumpíka. V dnešní době je velmi důležitá pomoc rodičů, aby děti sledovali, chodili na rodičovské schůzky. Měli by se pravidelně informovat o tom, jaké má jejich dítě známky a také dohlížet na to, jakým způsobem tráví svůj volný čas. Ovšem opak je pravdou, protože rodiče nemají dostatek času na své ratolesti, protože v jejich zaměstnáních jsou na ně kladeny stále vyšší a vyšší nároky a na potomky jim zbývá stále méně a méně času. Tyto aspekty se velmi negativně odrážejí na kvalitě školního klimatu.

Když jsem já chodila do školy, nebyla nijak moderní, stěny byly vymalovány bílou barvou, o lavice jsme si roztrhávali silonky, ale nepoznala jsem nikdy, co je to šikana, neznala jsem pojem drogy. Nikdy bychom si na základní škole nedovolili kouřit nebo dokonce pít alkohol. Učitelů jsme si vždy velice vážili.

Prostředí a klima školy se nám do dnešní doby proměnila. Naše děti chodí do moderních škol, používají vynikající výpočetní techniku a učební pomůcky, ale neví, co je to úcta k člověku. Šikanují se. berou drogy, pijí alkohol a kouří, dokonce již na základní škole.

Každá doba přináší svoje klady a zápory a je jen na nás na rodičích a učitelích, jak se mezi sebou domluvíme, aby z toho naše děti měly prospěch a vyrostly z nich slušní lidé.

Použitá literatura:

- BLÁHA, K., ŠEBEK, M. *Já – tvůj žák, ty – můj učitel*. Praha : státní pedagogické nakladatelství, 1988.
- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha : Portál, 2007. ISBN 978-80-7367—273-7
- ČAPEK, Robert. *Třídní klima a školní klima*. Praha : Grada, 2010. ISBN 978—80—247-2742-4
- FEŘTEK, Tomáš. *Rodiče vítáni*. Praha: Yinachi s.r.o., 2011. ISBN 978-80-904735-2-2
- GRECMANOVÁ, Helena. *Klima školy*. Olomouc : Hanex, 2008. ISBN 978-80—7409—010-3
- GILLNEROVÁ, I., ŠTĚTOVSKÁ, I. Sociální dovednosti učitele – možnosti ovlivnění školního klimatu. In *Klima současné české školy. Sborník příspěvků z 11. konference ČpdS*. 1. vyd. Brno : KONVOJ, 2003. ISBN 80-7302-064-5.
- CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4
- JANIŠ, Kamil. *Rodina a škola*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2001. ISBN 80-7041-170-8
- JEŽEK, S. (ed.). *Psychosociální klima školy I*. Brno : MSD, 2003. ISBN 80-86633-13-6
- JEŽEK, S. (ed.). *Psychosociální klima školy II*. Brno : MSD, 2004. ISBN 80-80633-29-2
- JEŽEK, S. (ed.). *Psychosociální klima školy III*. Brno : MSD, 2005. ISBN 80-86633-45-4
- KANTOROVÁ, Jana a kol., *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky II*. Olomouc : Hanex, 2010. ISBN 978—80-7409-030—1
- KRÁLÍKOVÁ, M., SINGEROVÁ-NEČESANÁ, J., *Rodina a škola ve výchovné spolupráci*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1985.
- LANGOVÁ, M., HEŘMANOVÁ, V., *Vybrané problémy utváření sociálního klimatu školy a třídy*. Ústí nad Labem : Univerzita J. E. Purkyně, 2007. ISBN 978-80-7044-934-9
- MATĚJČEK, Zdeněk. *Co, kdy a jak ve výchově dětí*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80—7178-494-X
- MYSLIKOVJANOVÁ, Ida. *Astropsychologie a rodina*. Anag : Olomouc, 2009. ISBN 978-80-7263-557-3

PAŘÍZEK, Vlastimil. *Učitel a jeho povolání*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988.

RABUŠICOVÁ, Milada. *Škola a (versus) rodina*. Brno : Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210—3598-6

SATIROVÁ, Virginia. *Kniha o rodině*. Brno : Nakladatelství Svan, 1994. ISBN 80-901325-0-2

SÝKORA, Miloslav. *Základy pedagogiky*. Praha : EM- EFEFECT, 1996. ISBN 80-900566-2-8

ŠŤASTNÁ, Marie. *Komunikace s rodiči a veřejností*. Ostrava : Základní škola Ostrava – Dubina Františka Formana 45, 2010. ISBN 978-80-904576-7-6

VYKOPALOVÁ, Hana. *Sociální klima školní tříd a možnosti jeho ovlivňování*. Olomouc : Univerzita Palackého, 1992. ISBN 80-7067-161-0

Internetové zdroje

Základní škola a mateřská škola Štítý [on-line]. [cit. 2014-2-19]. Dostupné z:

< <http://www.zsstity.cz/> >.

Seznam zkratek

apod.	a podobně
např.	například
tzv.	tak zvané
tj.	to jest
event.	eventuelně
atd.	a tak dále
č.ot.	číslo otázky
č.	číslo

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník pro rodiče – Měření percepce klimatu školy

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Prostředí školy

Tabulka č. 2 – Bezpečí ve škole

Tabulka č. 3 – Informace o dění ve škole

Tabulka č. 4 – Spokojenost s učiteli na škole

Seznam grafů

Graf č.1 – Prostředí školy

Graf č.2 – Bezpečí ve škole

Graf č.3 – Informace o dění ve škole

Graf č.4 – Spokojenost s učiteli na škole

Anotace

Jméno a příjmení:	Petra Pecháčková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce	prof. PhDr. Helena Grecmanová, Ph. D.
Rok obhajoby:	2014
Název práce:	Percepce klimatu školy z hlediska rodičů
Název práce v angličtině:	Perception of school climate from perspective parents
Anotace práce:	V první kapitole teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy jako je percepce, škola, klima školy, typy klimatu školy a činitelé, které ho ovlivňují. Druhá kapitola je věnována spolupráci rodiny a školy. Vztah mezi učiteli a rodiči, chyby, kterých se v tomto vztahu dopouštějí jak rodiče, tak i učitelé. Formy komunikace mezi rodinou a školou a jaká mohou nastat rizika při této komunikaci. Praktická část obsahuje dotazníkové šetření, ve kterém jsem se pokusila změřit percepci klimatu školy z hlediska rodičů. Pomocí tabulek a grafů jsem prezentovala výsledky mého měření.
Klíčová slova:	škola, klima školy, rodiče, percepce – vnímání, vztah učitel – rodič, formy spolupráce, měření percepce klimatu
Anotace práce v angličtině:	Basic fundamental concepts such as perception, school, school climate, types of the school climate and its influencing factors are explained in the first chapter of the teoretical part. The second part is dedicated to the family and school cooperation. A relationship between teachers and parents, mistakes which are made during this relationship not only by parents, but by teachers as well. Forms of communication between families and school and what rskns can arise. The practil part contains questionairs where I trie to measure perception of a school climate from the parents point of view. The outcome of my research is presented by grafs and tables.
Klíčová slova v angličtině:	School, school climate, parents, perception, parent – teacher relationshoip, forms of cooperation, measuring of climate perception, methods of measuring

	of school climate.
Přílohy vázané v práci:	Dotazník pro rodiče
Rozsah práce:	50 stran
Jazyk práce:	český

Příloha č. 1

Dotazník pro rodiče - Měření percepce klimatu školy

Hodnocení

č. ot.	Otázka	1	2	3	4	5
	Prostředí					
1	Jste spokojen/a s vybavením školy? (nábytek, pomůcky, počítače)					
2	Mají Vaše děti dostatek prostoru v učebnách školy?					
3	Líbí se Vám prostředí třídy, do které Vaše dítě chodí?					
	Bezpečí					
4	Jste spokojen/a se zajištěním bezpečí ve škole?					
5	Jak hodnotíte polohy školy? (z hlediska bezpečí)					
6	Jak hodnotíte dozor nad žáky? (z hlediska bezpečí)					
	Škola					
7	Máte dostatečné informace o tom, co se ve škole děje?					
8	Informuje Vás škola o akcích, které pořádá?					
9	Jak hodnotíte prezentaci školy na veřejnosti?					
10	Pokud se vyskytne problém, je vedení schopné ho vyřešit?					
11	Jak jste spokojen/a s nabídkou volnočasových aktivit?					
12	Těší se Vaše dítě do školy?					
	Učitel					
13	Když má dítě ve škole problém, je učitel ochoten mu pomoci?					
14	Myslíte si, že učitelé pomáhají všem dětem, které to potřebují?					
15	Jsou učitelé spravedliví ve svém hodnocení?					
16	Jak hodnotíte komunikaci mezi Vámi a učiteli na škole?					
17	Jak hodnotíte prezentaci učiva od učitele žákům?					
18	Pokud nastane problém, je učitel schopen ho vyřešit?					
19	Myslíte si, že učitelé mají dostatečnou kvalifikaci?					
20	Pokud dítě něčemu nerozumí, jsou učitelé ochotni mu to vysvětlit?					

Vysvětlivky k hodnocení otázek:

- 1 – vždy spokojen/a
- 2 – většinou spokojen/a
- 3 – někdy spokojen/a, někdy nespokoj/a
- 4 – většinou nespokojen/a
- 5 - nikdy nespokojen/a